

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 28 sierpnia 2023 r.

Poz. 4512

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-1.4131.296.2023.K WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

z dnia 25 sierpnia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572)

stwierdzam nieważność

§ 1 ust. 5 lit. c uchwały Nr LXI/622/23 Rady Miejskiej w Dziwnowie z dnia 4 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Dziwnów, w zakresie wyrazów „albo z powodu niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z członkostwem w Zespole Interdyscyplinarnym”.

Uzasadnienie

W dniu 4 sierpnia 2023 r. Rada Miejska w Dziwnowie podjęła uchwałę Nr LXI/622/23 w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Dziwnów. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 9 sierpnia 2023 r.

Materialnoprawną podstawę podjęcia ww. uchwały stanowi art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej¹⁾, który stanowi, że Rada gminy określi, w drodze uchwały, tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego. Granice kompetencji w takim kształcie zostały nadane z dniem 22 czerwca 2023 r. na mocy ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw²⁾. Obowiązująca przed nowelizacją ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przyznawała radzie gminy szerszy zakres upoważnienia, albowiem obejmowało ono kompetencję do określenia nie tylko trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, ale również szczegółowych warunków jego funkcjonowania. W aktualnie obowiązującym stanie prawnym, ustawodawca samodzielnie uregulował szereg kwestii dotyczących zespołu interdyscyplinarnego, w tym właśnie warunki i zasady jego funkcjonowania.

Niewątpliwie więc znacznemu ograniczeniu uległo prawotwórcze uprawnienie rady gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, co Rada Miejska w Dziwnowie zobligowana była wziąć pod uwagę. Trzeba bowiem pamiętać, że uchwały podjęte na podstawie art. 9a ust. 15 powołanej ustawy, należą do kategorii aktów prawa miejscowego. Takie akty muszą zatem odpowiadać wszystkim wymogom, jakie prawo stawia w odniesieniu do zasad tworzenia i obowiązywania systemu źródeł prawa. W stosunku do aktów prawa miejscowego znaczenie istotne ma norma zawarta w art. 94 Konstytucji³⁾, która stanowi, że organy samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawach. Uwzględniając hierarchiczność źródeł prawa akty tego typu mają charakter

¹⁾ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.)

²⁾ Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 535).

³⁾ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

zależny od źródeł prawa wyższego rzędu, czego konsekwencją jest stanowisko, że nie mogą normować materii uregulowanych aktami wyższego rzędu ani wykraczać poza granice delegacji ustawowej.

W przypadku uchwały Nr LXI/622/23 Rada Miejska w Dziwnowie wykroczyła poza dyspozycję art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przepis ten uprawnia organ stanowiący gminy do określenia wyłącznie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, nie upoważnia natomiast do formułowania materialnych przesłanek odwołania członka zespołu interdyscyplinarnego z jego składu, jak uczyniła to Rada Miejska w Dziwnowie w §1 ust. 5 lit. c uchwały, postanawiając, że *Odwołanie członka zespołu Interdyscyplinarnego następuje w przypadku: na umotywowany wniosek Przewodniczącego lub innego członka Zespołu Interdyscyplinarnego –z powodu przeszkód uniemożliwiających działalność członka w Zespole Interdyscyplinarnym albo z powodu niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z członkostwem w Zespole Interdyscyplinarnym.*

Jak wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 1 czerwca 2022 r., sygn. akt III OSK 5134/21, *określenie przesłanek odwoływania członka zespołu interdyscyplinarnego nie mieści się w kategorii określenia warunków funkcjonowania zespołu ani też nie należy do trybu i sposobu odwoływania członka zespołu, a co za tym idzie przekracza zakres delegacji ustawowej określonej w art. 9a ust. 15 u.p.p.r. (tak też np. NSA w wyroku z 24 listopada 2021 r. sygn. akt III OSK 4190/21, wyrok NSA z 29 września 2021 r. sygn. akt III OSK 3964/21). Ustawodawca w art. 9a ust. 15 u.p.p.r. upoważnił radę gminy do ustalania trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Zakwestionowany w skardze kasacyjnej § 7 ust. 2 pkt 4, 5 oraz § 7 ust. 3 pkt 3 zaskarżonej uchwały dotyczył ustalenia w samej uchwale negatywnych przesłanek wykluczających zasiadanie w zespole interdyscyplinarnym. Nie jest to również zakres obejmujący "tryb" lub "sposób" odwoływania członków zespołu. Wykluczone jest w tym zakresie domniemywanie upoważnienia ustawowego do ustalania przesłanek uzasadniających odwoływanie członków zespołu interdyscyplinarnego. Skoro ustawa nie określa wymogów, jakim powinien odpowiadać członek zespołu interdyscyplinarnego, to nie jest to zakres materii uchwałodawczej do swobodnego uregulowania przez radę gminy.*

Należy co prawda zwrócić uwagę, że w czasie wydania cyt. orzeczenia ustawa przyznawała radzie gminy szerszy zakres upoważnienia, gdyż obejmowało ono nie tylko określenie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego, ale także szczegółowe warunki jego funkcjonowania, zaś w aktualnie obowiązującym stanie prawnym, ustawodawca pozostawił radzie gminy wyłącznie kwestię unormowania trybu i sposobu powoływania i odwoływania jego członków, w żadnym razie jednak (ani uprzednio, ani po nowelizacji art. 9a ust. 15 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) nie uprawnia to rady gminy do wskazywania powodów odwołania członka zespołu interdyscyplinarnego z jego składu.

W tym stanie rzeczy, wobec przedstawionej w niniejszym rozstrzygnięciu argumentacji, stwierdzenie nieważności §1 ust. 5 lit. c uchwały Nr LXI/622/23 Rady Miejskiej w Dziwnowie z dnia 4 sierpnia 2023 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Dziwnów, w zakresie wyrazów „*albo z powodu niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków związanych z członkostwem w Zespole Interdyscyplinarnym*”, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Zachodniopomorskiego

Mateusz Wagemann

II Wicewojewoda Zachodniopomorski